

REZUMAT

DOCUMENTELE PARTIDULUI MAGHIAR DIN ROMÂNIA 1.

Procesele verbale ale organelor centrale

Din lipsă de izvoare istoria minorității maghiare din România din perioada interbelică, nu este analizată în totalitatea ei. Prin volumul de față dorim să aducem o contribuție la elucidarea problemei amintite.

O sursă de mare importanță pentru perioada respectivă este fosta arhivă a Partidului Maghiar (1922-1938). La începutul anilor patruzeci aceasta a fost predată spre păstrare Arhivei Asociației Muzeului Ardelean, care a cedat-o lui Kálmán Szentmártoni, arhivarul Liceului Unitarian, pentru a o prelucra în vederea scrierii unei istorii a partidului. Probabil din cauza anilor de război această operă nu a putut fi terminată, pentru ca la sfârșitul anilor patruzeci fondul arhivistic sa dispară din fața cercetătorilor. Organele securității au transportat în fondul special al arhivei din Cluj, iar abia la sfârșitul anilor optzeci a ajuns să fie prelucrat. Până și astăzi catalogul fondului poartă mențiunea „SECRET”.

Fondul rămas din arhiva Partidului Maghiar ajuns în colecția arhivei poartă nr. 1283, este împărțit în patru capitole, cu 25 de fascicule, conține aproape opt mii de folii. Documentele păstrate reprezintă o bună parte a arhivei partidului, și sunt alcătuite din procese verbale ale organelor centrale, rapoarte, memorii, propuneri, plângeri, proiecte de legi, note și rapoarte legate de alegeri, corespondență, acte relative la chestiunea pensionărilor, a școlilor etc. În totalitatea lor, documentele sunt surse prețioase pentru istorici.

Din fondul mai sus amintit, în volumul de față dăm publicității 110 procese verbale ale Comitetului Executiv, Consiliului Prezidențial, grupului parlamentar și ale Congresului din 1937. Aceste patru capitole sunt numerotate în ordine cronologică. Textele debaterilor, și ale negocierilor sunt redactate cu litere normale, iar textele hotărârilor sunt redactate cursiv. La sfârșitul volumului se găsesc mai multe tipuri de indice, cât și o bibliografie exhaustivă.

În Appendice se redă lista a peste o jumătate de mii de cuvântări a deputaților și senatorilor maghiari din parlamentul bicameral român, precum și persoanele alese în organele centrale. Documentele au o prefață și un studiu introductiv.

Acest bogat fond arhivistic pun într-o lumină nouă problemele detaliate ale istoriei locale, activității oamenilor politici precum și relațiile române-maghiare.

Munca de cercetare în vederea publicării izvoarelor istorice maghiare a fost sprijinită de către Fundația Klebelsberg și de către Colegiul Literar al Fondului Național Cultural.